



ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၃၂)

လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်

အေဂွဗဟာ ပလ္လိတ
အရှင်နန္ဒာလောဘိဝံသ (Ph.D)

အမှာစာ

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၂ ခုနှစ်၊ ကောဇာ သက္ကရာဇ် ၁၃၇၀ ခုနှစ်၊
တပို့တွဲလဆန်း (၆)ရက်။ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ အမှတ်(၂) ရပ်ကွက်၊
ရာဇာဓရာဇ်လမ်းသွယ်၊ ဓမ္မသီရိဓမ္မာရုံ၌ ဆင်ယင်ကျင်းပ ပြုလုပ်အပ်သည့်
ဓမ္မသဘင် အခမ်း အနားဝယ် ဟောကြားအပ်သော "လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်"
တရားဒေသနာတော်။

* * *

လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော်ရဲ့ ပန်းတိုင်ဟာ လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်ကို ရရှိရေးဖြစ်တယ်။ "ဝိမုတ္တစိတ္တ" လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ သာသနာတော်မှာ အဆင့်အမြင့်ဆုံး ရဟန္တာလို့ ခေါ်ရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်မှ "ဝိမုတ္တစိတ္တ" လွတ်မြောက် တဲ့စိတ်ရှိသူ။ အဲဒီ တော့ လွတ်မြောက်တဲ့စိတ် ရှိဖို့အတွက် ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နေကြရတယ်။ ဒီလိုမှတ်ပါ။

လူတိုင်း လူတိုင်းဟာ လွတ်လပ်မှုကို မြတ်နိုးကြတယ်။ လွတ်မြောက်တယ်တို့၊ လွတ်လပ်တယ်တို့ စကားလုံးဟာ နေရာတကာ အရပ်ထဲမှာလည်း အနှံ့အပြား ပြောကြတယ်။ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပြောကြတယ်။ တို့ကတော့ လွတ်လွတ် လပ်လပ်ပဲ၊ သားသမီး သံယောဇဉ်လည်း မရှိဘူး၊ အလုပ်အကိုင်လည်း အေးအေးဆေးဆေးပဲ၊ ဘာမှပူစရာမရှိဘူး" လို့ သူက လွတ်မြောက်မှုကို ကြွေးကြော်တယ်။ အချုပ်အနှောင်ခံရလို့ လွတ်မြောက်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း သူလွတ်မြောက်လာတယ်လို့ ပြောတာပဲ။ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ လွတ်မြောက်မှုကို ရည်ညွှန်းပြီး တစ်ချို့ကလည်း ပြောကြတယ်။

"လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်" ဆိုတဲ့နေရာမှာ အလွန်ကို အဆင့်မြင့်တဲ့ လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်မျိုး ဖြစ်ရမယ်။ အရပ်ကပြောတဲ့ လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်နဲ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောလိုတဲ့ လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်ဟာ အဆင့်အတန်းချင်း မြောက်များစွာ ကွာတယ်။ အရပ်က လွတ်မြောက် တယ်ဆိုတဲ့စိတ်၊ လွတ်လပ်တယ်ဆိုတဲ့စိတ်ဟာ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ စံနှုန်းနဲ့ သတ်မှတ်ပြီးတော့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် မလွတ်လပ်တဲ့စိတ်ကို ခေါ်နေတာ။ လွတ်လပ်တဲ့စိတ် မဟုတ်ဘူး။

လူတွေက ပြောကြတယ်မို့လား၊ တို့ကတော့ စိတ်လွတ် ကိုယ်လွတ် လွတ်လွတ်လပ်လပ်ပဲ" လို့ ပြောကြတယ်။ တကယ်တော့ သူက အနှောင်အဖွဲ့တွေနဲ့ ချည်းပဲ။ လွတ်လပ်တာ မဟုတ်ဘူးနော်။ အဲဒီ တော့ ကိုယ့်စိတ်ကလေးဟာ အနှောင်အဖွဲ့တွင်းမှာ ရှိသလား၊ အနှောင်အဖွဲ့တွေမှ လွတ်မြောက်နေသလားဆိုတာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာရဲ့ တရားဓမ္မတွေကိုနာပြီး တရားဓမ္မစံနှုန်းနဲ့ ကိုက်ကြည့်မှ တကယ့်လွတ်လပ်မှု ဟုတ်မဟုတ်ဆိုတာ သိရှိနားလည်နိုင်တယ်။ အရပ်ပြော သူပြော ငါပြော ပြောနေတဲ့ လွတ်လပ်မှုတွေ၊ အရပ်ပြော သူပြော ငါပြော ပြောနေတဲ့ လွတ်မြောက်မှုတွေဆိုတာ အပေါ်ယံက လွတ်မြောက်မှုလေးတွေကြီးပဲတဲ့။ တကယ့် လွတ်မြောက်မှု မဟုတ်ပါဘူး။

အဲဒီ လွတ်မြောက်မှု၊ စိတ်ရဲ့ လွတ်မြောက်မှု သို့မဟုတ် လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်ကို ပါဠိဘာသာမှာ "စေတောဝိမုတ္တိ"။ "စေတောဝိမုတ္တိ" ကို ဘာသာအမျိုးမျိုးနဲ့ ပြန်ကြသော်လည်းပဲ စေတောဆိုတာ စိတ်၊ စိတ်ဆိုတာ ဒီနေရာမှာ သမာဓိကို ရည်ညွှန်းတာလည်း ရှိတယ်ပေါ့။ သမာဓိဖြစ်ရင် စိတ်ရဲ့ ကိလေသာတွေ (သို့မဟုတ်) စိတ်ရဲ့အနှောင်အဖွဲ့တွေက လွတ်သွား တာမျိုးကို "စေတောဝိမုတ္တိ"။ "ဝိမုတ္တိ" ဆိုတာ လွတ်မြောက်တာ။ ဘာအနှောင်အဖွဲ့မှမရှိ၊ အနှောင့် အယှက် မရှိ၊ အညစ်အကြေး လုံးဝကင်းစင်တဲ့ လုံးဝ လွတ်မြောက်မှုရှိတဲ့ စိတ်မျိုးသာလျှင် "စေတောဝိမုတ္တိ" လို့ ဒီလိုပြောလို့ရတယ်။ နောက်ဆုံး အမြင့်ဆုံး ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိရင် အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်ကလေးဟာ "စေတောဝိမုတ္တိ" ပဲ။ လွတ်မြောက်တဲ့ စိတ်ကလေးပဲ။

